

GŁOS PRZEMYSŁOWY

Pismo tygodniowe poświęcone sprawom polskiego rękodziela, drobnego przemysłu, handlu i mieszczaństwa.

Przedpłata wynosi: kwartalnie 3 zł — półrocznie 6 zł — rocznie 12 zł. — Cena pojedynczego egzemplarza 25 gr.

Geny ogłoszeń: **Nowiki (literat.)** . . . . . 10 gr. **Nadaniem** . . . . . 36 gr. | **Na 1-aj stronie** . . . . . 50 gr. | **Układ tabelaryczny 50% drożej**
Zezwolony . . . . . 30 gr. **Po kronie.** . . . . . 46 gr. | **Drobne ogłosz. od słowa** . . . . . 7 gr. | **Układ tabelaryczny 60% drożej.**

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Kraków, ul. św. Krzyszta 1. 11. — Tel. 3844. — Konto P. K. O. w Krakowie 404.400

Życie gospodarcze w Krakowie zamiera.

Z roku na rok maleje ilość wydanych kart i uprawnień przemysłowych oraz koncesji.

Charakterystyczne cechy świadczące o zaniku przemysłu i handlu w Krakowie, zawiera sprawozdanie prezydium miasta za okres rządów komisarzów, t. j. za czas od lipca 1924 r. do czerwca 1926 r. Znajdujemy tam takie ustosy:

„W czasie przenieszenia, rok 1924 zanotowała słaby stosunek rozwoju przemysłów handlowych, wydanu bowiem o 12% kart przemysłowych mniej, znaczny ubytek przemysłów rękodzielniczych, aż o 52% mniej, oraz koncesji o 82% mniej, niż w r. 1923. Powyższy zmniejszony rozwój przemysłu i handlu tłumaczy brak normalnych kredytów, zasoby budowlany, wszelkie szkodliwe ciężary podatkowe. Rok 1925 upłynął pod znakiem dalszej stagnacji zakładów przemysłowo-handlowych, co zaznaczyło się w mniejszym ilościowym staraniu o uprawienia przemysłowe, rękodzielnicze i handlowe”.

Taki więc obraz zaniku życia gospodarczego w mieście stwierdza prezydium m. w swoim sprawozdaniu. Ponieważ od roku 1925, jeżeli zaskądniczkowiek zmiąna pod tytuł wzięciem, to tylko na gorzej — obserwowany tedy proces wyznacza na handlu i rękodzielnictwie w Krakowie, proces nie tylko szkodliwy i wiodący do takiego upadku, z jakiego podnieść się będzie niemożliwo.

Sprawozdanie przeżyłajmo wskazując jako na jedną z przyczyn kryzysu zasoby budowlany. Onaż duża część winy, z powodu zaniedbania w tej dziedzinie, przypisać sobie musi budownictwo miejskie. Już w swoim czasie wzrastałmi uwagę na to, że od roku 1910, t. j. od przyłączenia przedmieść do Krakowa, budowa domów wzrastała i wili w dziedzinach przyłączonych powoli ustawała i mimo takiego kryzysu i chęci budowy u przedsiębiorców, budownictwo miejskie ali mając zadawce stanowiących planów rozbudowy miasta, wszelką inicjatywę utraciło. Przedkładane projekty budowy zalegały stosami, oczekując darowania zatwierdzenia i wędrując po biurach budownictwa, aż ja wojna w dwóch trzech latach nieoczekiwa. Jeżeli nawet, która szeregobnie oczekiwał się zatwierdzenia swojego planu, musieli składać do kasy na urządzenie drogi i t. p. drogi wojny, które się w kieszonki zlewawały, a do drugiego dnia nie zrealizowali. Wojna przekształciła wszelkie kombinacje przedsiębiorców, miasto obdarzyła inflacją zaskądniczkowa i zniszczyła całkowicie kredyty długoterminowe. Oczywiście, że ówczesny budowlany ideę jak po zrealizacji.

Alio i polityka mieszkaniowa znowy jest już i nieprzeobrażliwa. Zwracaliśmy na to uwagę niejednokrotnie w naszym. Niedawno, ho na posiedzeniu Rady miejskiej z 2 ub. minięszą, większość tej Rady popierałajca obecnie prezydium, odrzuciła poprawki m. m. Dra Mussala i pos. Puchalski, konającajce się zniżką podatku gminnego od nieruchomości.

Uminę polowanie 50 procentowy dodatek do państwowego podatku od nieruchomości, zakłada że szeregobnie wzrastać z domów rocznie od posiadających właścicieli domów do zł. 800.

względnie zł. 2000 i więcej. O ileby właściciel domów nie był zmuszony kwot tych opłacie tytułom tego dodatku, mogłoby kwoty tej użyć na naprawę uszkodzeń i zniszczonych murów. A przecież obowiązek zmiany jest — ze względu na wygląd miasta — starać się o to, by domy były w należytym stanie utrzymaniu.

W tem samym sprawozdaniu magistratu, o którym mówimy na wstępie, urządnajce prezydium miasta, że ani jedna ze spraw, któreby miały pierwszorzędne znaczenie dla rozwoju miasta, nie została załatwiona. Idzie tu mianowicie o rozszerzenie terytorjum Województwa przez przyłączenie spowolnien powiatów polnowskich województwa kieleckiego, ustosunkowanie reszty drożce Górnego Śląska do Krakowa, rozbudowa kolejowa krakowskiego, utrzymanie należącej komisji z imieni posłami Państwa i z zabołeni i t. p. Z tych wszystkich spraw niawet uzyskanie drugiego potęgowania kolejowego z Górnym Śląskiem nie zostało załatwione — (chwila bowiem decydująca, która dla Krakowa mogła stać się przełomowa, była chwila przyłączenia Górnego Śląska do Polski. Należało wówczas wszystko uczynić, by interesy największego śródmieścia przemysłowego skierować i ściągając do Krakowa. Położenie miasta pomiędzy zalewaniem naffowem i salinami z jednej, a przełogiem zagłębionym wełnowem z drugiej strony, bezogrodzeniem sąsiedztwami sąsiedzielskich okolic, było jakkim stworzonym na to, by w Krakowie centralizować i stworzyć ośrodek wszystkich interesów wielkiego przemysłu. Niestety zabrakło wówczas należytej inicjatywy i energii i zlotolajna rzeka interesów, zalanawca z wiel-

BANK SPÓŁDZIELCZY
dla Rzemiosła, Przemysłu, Handlu i Rolnictwa
2 Dgr. Per
w Krakowie, ul. św. Marka 8. Tel. 576.
(Dniem wianaj):
przyjmuje wkłady na rachunki bieżące i książkowe oszczędności począwszy od 1 — 2 zł. tak złotych jak i dolistrowe oprocentowane od dnia złożenia i wypłaca na każdorazowe żądanie bez wypowiedzenia Udziela kredytu wełkowskiego — eskontuje i inkasuje rymesy kupieckie platne we wszystkich miastach Polski.

kim przemysłem popłynęła głębiej, została wiajace Kraków na uboższ.

I dzie tymi samymi małostkowymi torami idzie polityka miejska, „robiona” przez zwyczajko-konserwatywno socjalistyczną większość w Radzie miejskiej. Jeżeli się widzi jakakolwiek inicjatywę, to conajwyżej tam, gdzie alie o ratowanie od bankructwa społeczeństwo i zjednoczenie i uruchomienie miasta w zakłamu deficytowych piekarni mechanicznych, która na dług szereg lat zajętych dziesiątkami tysięcy złotych na budżecie zmniejsza.

Tylko nowe wybory do Rady miejskiej, któreby odwieściły atmosferę ratunku, mogą przynieść jakieś radykalnie skuteczny i ożywczy prąd w gospodarce zamierającego dziś „Wielkiego” Krakowa.

Rząd zaczyna oszczędzać! Narazie na pomoc dla rzemiosła...

Powiedziałby ktoś, że rząd nie opiekuje się moim rzemiosłem i nie dba o rozwój rękodzielnictwa. Główny tak leżaj powołał, byłoby to oczywiście nieprawdą, ho w budżecie ministerstwa przemysłu na rok 1927 znalazła się pozycja pod nazwą: „kasa na popieranie rzemiosła”, a więc na nagody dla terminatorów, na urządzenie wystaw, pokazów i t. p. chwalebnych i niewątpliwie bardzo pożytecznych dla rzemiosła rzeczy.

Tylko jedna należała uwaga: że na te wszystkie piękne cele, mające na oku dobro rzemiosła, przeznaczony rząd aż... 500 zł. (!) i to dla rzemiosła na obszarze całego Państwa (!).

Trozbaj było dopiero, by komisja sejmowa, do której projekt rządowy wszedł pod obrady, zajęła się bliżej tą humorystyczną (gdymy nie smutnają) pozycją i podwyższyła ją do 15.000 zł. Jakos dzie i czasło wzmawiało się na Sejm, jednak widąc więcej łwyj on zrozumienia dla potrzeb rzemiosła i więcej docenia jego znacze-

nia, niż chociażby ten rząd, który tyle złożył już naobierawca, a trochę mniej — dać. Alio może to chwalebna chęć oszczędności? Leżaj tak wyglądała oszczędność w innych dziedzinach? Zapużaj szuszenie „Gazeta przemysłowo-rzemieślnicza”.

Jak wyglądała ta rządowa oszczędność np. w dziedzinie emerytowania ludzi w pełnej sile wieku, najupokorniej kwalifikowanych, leżaj... w inniej podobnie nabożestwo swoje odsarajajca i przywili. Alio w dziedzinie przenoszenia szereg urzędników i dyplomatów z miejsc na miejsce placę kolosalne sumy za koszty przeprowadzki. Alio subwencjonowanie wyławianymi „swoich ludzi”. Alio jak to jest ze „Szreletem”? Alio z zapłacami misji Kemnerera, dopuszczajajce ja do badania największych gospodarczych sekretów Państwa w Szweczech z t. zw. „obierawianiem tajemnic ekonomicznych” następującego sposobu: na nast placie sze dolarami. Alio wnosząca ocenę dwęty psów prowadzących komunistyczną agitację?

A ile wrony fundusz beznadziei, to najbardziej narowiano pieniądza?

A ile... takich ile można sobie wymyślić. Czy to też jest oszczędność, tak dobitnie manifestowana w stosunku do rzemiosła?

Czy nie byłoby prościej i dowarzyć skosować

wszelkie wydziały, referaty i t. d. dotyczące rzemiosła, skreślić wszystkie odmienne wydziały i sprawy rzemieślnicze przenieść do urzędów państwowych, dając im pełnomocnictwo zdjęcia — dziesiątej skóry. Bo zdejmując się dopiero dziesiątki!

szafowej. Komu jednak przynajmniej korzystać to zmiany przez rząd wprowadzone? Napewno nie rzemieślni państwierni!

Wbrew powyższemu doniesieniu komunikują Krakowska Izba Lekodzielnicza:

„Od jakiegoś czasu pojawiają się w dziennikach wiadomości, jakoby projekt nowej ustawy przemysłowej nie miał być dekretowanym z powodu trudności natury konstytucyjnej względnie, że przepis dotychczasowy uzdolnienia mającej być z nowej ustawy skreślono.

Pogłoki to, rozszaniwe nie wiadomo dla jakich celów, są znowu niemiarywale, albowiem niedalek jak onegdaj otrzymaliśmy ściśle uregulowane wyjaśnienie, że w projekcie nowej ustawy przemysłowej, który zawiera przepis o konieczności dowodu uzdolnienia, żadnych zmian nie poczyniono na usztywnienie projektu ten ma być już w krótkim czasie nie formie dekretu ogłoszonym“.

Drobni akcjonariusze i udziałowcy organizują się.

Fatalna i niefortunna gospodarka w wielu Spółkach Akcyjnych zmusiła akcjonariuszy i udziałowców do samobrony. W tym celu związały się w Krakowie Związki, który już rozpoznał swoją działalność, a posiadający pewną kwaterę wzniesionych w mieście osiedlińskich, daje gwarancję najbliższego wypłacenia swych udziałów.

W szczególności idący Związek do tego, aby nie dopuścić do dalszego krzywdzenia drobnych akcjonariuszy. — Delegaci Związku biorą udział w Walnych Zgromadzeniach Spółek Akcyjnych, kontrolują działalność tychże, oraz występują z rzecząwa karytatyk tam, gdzie tego zachodzi potrzeba.

Wskazując, że dalszy w większości wypadków akcje przedstawiają minimalną wartość i nie przynajdą akcjonariuszowi z reguły żadnego dochodu (dywidendy). Z drugiej strony nie jest tajemnicą, że w czasach konjunktury Zarządy Spółki, względnie i z. w. zwiększają się z dochodów Spółki znaczne zyski i korzyści.

Komu należy w tym, aby raz wreszcie położyć kres tym krzywdzącym stosunkom, ten powinien jak najprędzej przystąpić do Związku, pamiętając, że posiadanie akcji zalicza się wprost do akcji Związku, jak będzie reprezentował.

Opłata na rzecz Związku jest minimalną i wynosi tytułem wpisowego 1 zł i tytułem wkładki miesięcznej 50 gr. — Zgłoszenia ustnie przyjmują: sekretarz Związku Dr Izidor Maszelar, ul. Grodzka 7, telefon Nr 1092 lub członek Wydziału Związku Jan Hanusz w formie Karol Jarczyk i Sp., ul. Florjańska 35, telefon Nr 2921 — zaś zgłoszenia pisemne oraz wszelką korespondencję należy kierować do Biura Związku, ul. Długa 1 (miejsc Izbę Handlową i Przemysłową). Na ewentualną odpowiedź należy dotychczas markę

Opłatek Polskiego Związku Mieszczanskiego do Bielsku.

W dniu, w którym obradowała Rada Naczelna Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji w Warszawie, koło Ch. D. miast Bielsko i Biala urządziło tradycyjny opłatek dla członków i licznych zwolenników Stronnictwa grupujących się w Polskim Związku Mieszczanskiem.

Wielka sala w hotelu „Prezydent“ w Bielsku zapelniona się zgromadzonkami Polskiego Związku Mieszczanskiego Zgromadzonych powitał przewodniczący komisji p. Jachnik, potem zabrał głos ks. Kasperlik, który imieniem Ch. D. powitał sebranych członków Związku Mieszczanskiego, wyrażając przytem nadzieję, że obywateli zrzeszonych w tym Związku zawsze będą wystawiano na wznowiar z zgodnym i jednolitym frontem. Z kolei przemówił p. premier Nycz, przewodniczący Mieszczanskiego p. Korytkiewicz i kapitan Jarczyk.

po polniamy się opłatkim i zdaniami życzeń, wyznaczono kilka godzin na miłej pogawiedzi, a następnie rozpoczęto zabawę tańeczną.

Szkola sztuk zdobyczych i przemysłu artystycznego.

Na mocy rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 15 grudnia 1926 r. nazwa Państwowej Szkoły Przemysłu Artystycznego w Krakowie, została z dniem 1 stycznia 1927 r. zmieniona na: „Państwowa Szkoła Sztuk Zdobyczych i Przemysłu Artystycznego w Krakowie“.

Oto położenie dzisiejszego rzemiosła.

Ruinujący i bezwzględny system podatkowy. — Nadmierne świadczenia socjalne. — Brak pomocy kredytowej. — Nim słanie zdziżda, roz wyże czy.

Omawiając podnoszą się na temacie pracy rzemieślniczej — po pierwszych oznaczeniach optymistycznych złudzeń — głosy trzeźwej krytyki i ostrej oceny. Oto co m. i. p. p. „Gazeta“ Przemysłu Rzemieślniczego:

Zadaniem w polsko-branżowej lada sącej polityce i gospodarce kraju, nie zawracanie należytej uwagi na czarny chmury, cięższe nad naszymi rzemieślnikami.

Jeżeli chodzi o dziedzinę gospodarstwa społecznego, trzeba przyznać, że w kierunku jej naprawy zrobiono już dużo. Ale nie wszystko, czego należało dokonać i czego wymaga obecne położenie rzemieślników polskich.

Chociaż więc zasadnicze kryzysy walutowy miały dla Polski względną nieznaczność, to właśnie tenor wymaga się coraz bardziej jednak zmniejszenia zakładów rzemieślniczych; jedne z nich zamykają się na skutek dobrowolnej likwidacji, inne na drodze upadłościowej. Zauważają niejednokrotnie stare i powstające firmy, przyczyniając się do wzrostu ich bezwzględnej swym podatkowej. — Wszelkie — w szczególności — są ofiarami stałego upiększenia rzemiosła, przez czynności rządowe, szczególnie zaś w odwołaniu wprost sytuacji znajdują się: brania metodowa i melioracja stołarska.

Najgroźniejszą bolączką świata rzemieślniczego dają się sprowadzić do trzech zasadniczych punktów: 1) niemożność i bezwzględny system podatkowy; 2) nadmierne ubezpieczenia socjalne; 3) brak pomocy kredytowej.

System podatkowy niewątpliwie nie dażący się znacząco zmniejszyć, a równomiernego wymiaru podatków, lecz wogóle przeciwną zdolność płatniczą rzemieślników. Zwłaszcza podatek dochodowy, który w stosunku do innych podatków, jest szczególnie ciężki, to dołożenie wszelkich leków, za zwolnienia dochodów i stałofunkcyjnych i rujnują do znacząco wzrastają. To też wprost należąca staje się kwestja zreformowania tego i wysokości podatków, oraz dostosowania ich do rzeczywistych dochodów i możliwości płatniczej ludności. Wszelkie bowiem opłaty na rzecz państwa, mia-

ły, czy też na inne cele, powinny być wyznaczane na podstawie szereg handlowych i opinii specjalnych komisji zręczniejszych z udziałem przedstawicieli rzemiosła. Przez tego należałoby zastosować zdużko idące uboższoniam w placu placu podatków w hurtacji i w innych terminach płatności, przyspieszając rozstrzygnięcia rekursów i zaniechania bezwzględnych egzekucyj.

Nadmierne obciążenia społeczne przyczyniają się do zwiększenia kosztów produkcji i utrudniają zbyć. Ze względu na konieczną w tym kierunku oszczędność należałoby zmniejszyć nakłady, obniżając dotąd stawki Ustawy o Kasie (chorych), jak i ustaw o czasie pracy, albowiem sąsiadującej się gruntownie rewolucji i zmian. Nierzadko bowiem ulegają one do uszczuplenia od nieszczęśliwych wypadków i od bezrobocia.

Wreszcie trzecia przyczyna, realizująca nie tylko rozwój, ale wogóle istnienie rzemiosła polskiego to brak pomocy kredytowej. Wobec bardzo skromnego obrotu pieniądza w Polsce i związku zamego z tem brakiem zwiłkowi, wstąpiły nie mogą poradzić się kryzysowy, znowelizowany i specjalnych kredytów państwowych krótko- i długoterminowych.

Tymczasem pomoc kredytową w tej formie i w tej ilości, jak jej udzielano, okazała się znikoma i w rezultacie swych szkodliwa.

Uprzywilejowaniu sobie te największe czynniki groźnego niebezpieczeństwa, rzemieślnicy polscy muszą zrozumieć, że jest najwęższy czas, aby skupili wszystkie swoje siły w kierunku zebronego wyzasta, aby nie nieśli się w ślepeo o małe pieniądze, aby przy każdej okazji przedstawiali przeciwnik ustępowo nieprawidłowości. To jest mowa uratować.

Do obywateli całokształt polskiej polityki rozspodarczej stołomnie staje się naporoz coraz bardziej myślny, to jednak poszczególne czynniki rzemieślnicze mogą tymczasem uprosić w myśl przysłowia: „Nim słanie wzięjcie — roz oczy wyjcie“.

Z „dowodu uzdolnienia“ zrobił rząd „zaświadczenia pracy“.

W sprawie ustawy przemysłowej pojawiają się coraz częściej, ale jeszcze rzadziej sprawnie wypowiedzi. Nawet oświadczenia ministerjalne w tej sprawie niejednokrotnie kłocą się z sobą.

Zamierzając już przez nas w poprzednich numerach „Głosu Mieszczanskiego“ uwagi o obecnym stanie projektu ustawy przemysłowej, będziemy dostajemy, nie jest zbyt korzystny dla rzemiosła polskiego, znajdując potwierdzenie. Miaowicie jeszcze w ciągu b. m. rozpoznać się nad projektem obrady Rady państwowej, poczem ma on być wydany w drodze rozporządzenia. Cóż zawiera ten projekt?

Otóż w ostatniej redakcji, ustalonej przez rząd, projekt ustawy przemysłowej zawiera wzmaganie dowodu uzdolnienia, potrzebnego do wykonywania rzemiosła na okres 5-letni od wprowadzenia ustawy w życie. Po upływie tego okresu zawierzenie to może być dalej przedłużone, ale najwyżej do 10 lat. W tym czasie dowód uzdolnienia ma być zastąpiony przez zaświadczenie pracy, które wstawiają nauki zarządy gmin, jeżeli dotyczy rzemieślników przez 5 lat pracujących w swoim zawodzie. Formami są to rzemieślnicy, którzy w chwili wstąpienia w życie ustawy, już pracovali, wolni są także od tego zaświadczenia.

Dowod uzdolnienia zostaje tedy „zawieszony“ najpierw na przeciąg 5 lat, a już z jego przewidywanym, że za wzajemnie to trwać będzie lat 10. Nieustraszeni przewidziane, że i po upływie lat 10-u wymogu tego stosować się nie będzie, ale należąca dalsze odroczenie. W tej więc formie, w jakiej

zalatwiono jeden z najważniejszych postulatów rzemiosła, staje się on zgola luzorczywym. Do wykonywania rzemiosła wystarczą zwykle 2-3 „dowody pracy“; wyzwanie przez władze administracyjną (a więc organacje zawodowej) rzemieślnicze zostały tu całkowicie pominięte, co potwierdza tylko to przewidywanie, że najmniejszego hamulca dla powstawania nowych, niezadowolonych, a konkurencyjnych warsztatów rzemieślniczych, właściwie nie będzie.

Przezamiślenie celów została w ostatniej redakcji ustulona i pozostawione są tylko cechy dobrowolne, fakultatywne.

Do wystawiania dowodów uzdolnienia powołane będą wyłącznie komisje szesnastymy, wyznaczone przez wprowadzić się mające Izby rzemieślnicze tam, gdzie one dotychczas jeszcze nie istnieją.

Przezamiślenie celowników i przy lada pracy w danym rzemieślniku utrudniają do samodzielnego wykonywania rzemiosła. Dobrowolnie można będzie składać czynniki mistrzowskie.

Dla jednostek, które pracowały już w wielkim przemyśle (w fabrykach) powien okres czasu, a bolla chętnie przystąpić z przemysłu do rzemiosła, mają prawo otrzymać wyjątkowo dyspensę od egzaminów i od dowodów uzdolnienia.

To ustalenie postawionej otwieram znowu naczość bramy skrajnemu liberalizmowi, tak skłóliwemu dla rzemiosła. Wstarczy bowiem jakiś czas tylko pracować w większej fabryce, a można będzie bez egzaminów i bez dowodu uzdolnienia, samodzielnie warsztat rzemieślniczy

Rzemieśnicy z Podgórzem na fundusz prasowy „Głos Mieszczanski”.

Cech ogólny rękodzielców i przemysłowców w Podgórzu złożył za pośrednictwem swego prezesa p. Leona Mieszczanskiiego 50 zł na fundusz prasowy „Głos Mieszczanski”.

Wyrażając podziękowanie Cechowi Rzemieśników podgórzskich, pragniemy szczególnie pod-

kreślić ten znaczący objaw ich zrozumienia dla wartości prasy mieszczanskiiej. Gdyby w każdej miejscowości, do jakiej „Głos Mieszczanski” dociera, rzemieślnicy tak poważnie interesowali się rzemiosłem — o los skuteczniejszą byłaby walka o poprawę bytu tego rzemiosła i jego rozwój.

Jak rozdzielone zostały kredyty rzemieślnicze?

Izba Rękodzielnicza w Krakowie komunikuje nam:

„Kredyty rządowy przynany za pośrednictwem Poczciwej Kasy Oszczędności dla rzemiosła okręgu krakowskiego wyniosł ogółem 380.000 złotych. Z tego rozprowadzono już na 16 powiatów 333.000 złotych. Pozostałe jeszcze do rozdziału 47.000 zł., które w najbliższym czasie rozdzielone będą między resztę pięć powiatów, objętych przez krakow-

ską Izbę Rękodzielniczą. Rozdział kredytów na prowinnej wymaga wypełnienia pewnych, niezbędnych formalności przez adreśna kasy. Niemniej przeto akcja cała jest już na ukończeniu”.

Powzysze, osobne zestawienie, będzie niniejszypublikowane po zakończeniu akcji rozdzielczej — uzupełnienie szczegółowym wykazem, do rzemieślników i w jakiej wysokości korzystało z tych kredytów

Mieszczanstwo winno organizować się w Chrześc. Dem.

Uchwały mieszczon w Przeworsku.

W niedzielną dnia 23 b. m. odbyło się w Przeworsku smutne zebranie publiczne, umiarkowanastaraniem Chr. Dem. na które przybyli licznie mieszczanie tamtejsi. Zagali i przewodniczył pan Józef Krogulecki. Pierwszy przemawiał p. Dr Nić z Rzeszowa, podając przebieg umiarkowania się państwowości polskiej od chwili uzyskania niepodległości. Następnym mowcą, prosił prof. Bryła przedstawiając nam sytuację polityczną wewnątrz i na zewnątrz, od rozpadu państwa, omawiając krytycznie rolę w administracji i jej dozorowaniu, wreszcie podkreślił konieczność organizowania się społeczeństwa, a specjalnie mieszczanstwa, któremu najlepszą opiekę daje Chrześcijańska Demokracja. Po krótkiej dyskusji, w której wyróżniło się przemówienie p. Jana Kroguleckiego, zabrali głosze inni panowie Bryła, posemni uchwalono następujące rezolucje:

Zgromadzeni uznajemy: że jedyną wytryczną poprawy stosunków gospodarczych i politycznych jest:

- 1) zjednoczenie się narodu całego na podłożu katolickim i narodowym, a walka przeciw wszelkim stronnictwom i elementom, podkopującym unity katolizmy;
- 2) połączenie się w Sejmie wszystkich stronnictw na gruncie katolickim i narodowym z odświeżeniem postulatów partyjnych do czasów normalnego gospodarstwa i politycznego;
- 3) zdobywanie napowrót autorytetu i powagi Sejmowi, które mógłby nastąpić przez stworzenie zdozwolonej większości;

4) zgoda wydania ustaw wyjątkowych przeciw wszystkim stronnictwom, podkopującym religię i byt państwowy i przeprowadzenia z całą energią tych ustaw;

5) zbudowanie oddzielne w pierwszym rzędzie powinno objąć mieszczanstwo katolickie nazwą, jako warstwą narodu najwięcej uwadlonioną. Wyżymy do organizowania się mieszczanstwa w Pałkim Stronnictwie Chrześcijańskiej Demokracji;

6) wobec faktu, że polstwina siły gospodarczej państwa poza rolnictwem jest przemysł i rzemiosło — zebrani stwierdzają, że polski stan mieszczanski (rolnictwo i drobne kupiectwo) przechodzi w chwilę obecnej niezmiernie ciężkiej kryzys i potrzebuje szczególniej opieki ze strony rządu, która winna się wyrazić w formie reformy systemu podatkowego w tym kierunku, aby stałym finansowo, a zdrowym gospodarzem wreształtom pracy użyte w ich świadczeniach podatkowych, a równocześnie ułatwić im użytkowanie taniego kredytu inwestycyjnego.

Po zebraniu publicznem odbyło się zebranie organizacyjne Chr. Dem. na którym po referencje p. Józefa Bryły wybrano Zarząd Koła Chr. Dem. na stwarzającym składzie: prezes — Józef Krogulecki, zastępca — Ks. Garncznicki skarbnik — W. Mirkiewicz sekretarz — Zawalski, członkowie: Bonhencik, Fonaulski, Gogojewicz, Jan Krogulecki, Józef Minkiewicz, Mroczński.

Koło Chr. Dem. w Przeworsku liczy 60 członków, po zebraniu publicznem wstąpiło się doń kilkunastu nowych członków.

Bankructwo Banku Rzemieślniczego w Łodzi.

W związku z ostatnią likwidacją banków, zawieszono wypłaty Bank Rzemieślniczy w Łodzi.

Bank ten założony i popierany przez szereg osób organizujących rzemieślnictwo, pozyskał sobie w latach 1923/24 duże zaufanie wśród tych rzemieślników i posiadał w ten sposób szeroki kredyt, rekrutujący się przeważnie ze sfer drobnego mieszczanstwa.

Ostatnio Bank Rzemieślniczy w Łodzi spotkał się z bardzo poważnym trudnościami finansowymi, czego rezultatem jest zawieszenie wypłat.

Jak się dowiadujemy, niewypłacalność tego banku naraziła rzemieślników na poważne straty. Drobni klienci, którzy ulokowali w banku swe drobne oszczędności stracili około 100.000 złotych

Kredyt towarowy.

Projekt rozporządzenia Prezesa Rzeczypospolitej.

Wśród rozmaitych projektów rozporządzeń, jako pierwszy tulają się w rękę, znalazł się ostatnio projekt rozporządzenia Prezesa Rzeczypospolitej, który ma za cel wprowadzenie nowej formy kredytu kupieckiego w postaci zastawu rejestrowanego na towarze. Zasady tego projektu przedstawiają się mniej więcej następująco:

Zastaw rejestrowy ustanowiony był może jedynie przez firmę, zapisaną do rejestru handlowego, która będzie się musiała poprzednio wykazać, że za rok poprzedni objęła jednakże przynajmniej w pewnej ustalonej się mającej wysokości, przedmiotem zastawu rejestrowego mogą być wyłącznie towary, znajdujące się w posiadaniu firmy, zaciągającej zobowiązanie, względnie w posiadaniu osób trzecich do dyspozycji firmy, zaciągającej zobowiązanie. Natomiast nie mogą być przedmiotem zastawu rejestrowego papiery wartościowe.

Zastaw rejestrowy na towarze ustanawia się w formie umowy pisemnej, będącej notarialną; z tem jednakże, że podpis na umowie muszą być posiadaczem sągownie lub notarialnie. Powinął towary, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, pozostają nadal w posiadaniu firmy-dłużnika; projekt rozporządzenia wprowadza obowiązek rejestrowania wyjątkowo ustanowienia zastawu rejestrowego w Sądzie handlowym, do którego dana firma dłużnika z tytułu wpisu do rejestru handlowego należy. Wobec osób trzecich istnieje zastaw rejestrowy aktywny, właścicielem przy ustanowieniu go w rejestrze handlowym.

Zawadzico firma-dłużnika nie ma prawa dyspozycji towaru, na którym ciąży zastaw rejestrowy. Ale wierzyciel może zastrzec, że firma-dłużnika będzie mogła rozporządzać zastawem towarów, lub też że towar tego rodzaju lub inny, wymieniony w umowie, a nabyty przez dłużnika już po ustanowieniu zastawu rejestrowego, będzie stanowił przedmiot zastawu z chwilą wejścia dłużnika w posiadanie wspomnianego towaru (zastaw rejestrowy na składzie towarów). Z drugiej strony wierzyciel może sobie zastrzec, że wpływy ze sprzedaży zastawionego towaru będą stanowiły do jego usposyżeniu, lub doż, że w razie niezapłaty długu w terminie na on otrzymane towary, objęte zastawem kilkoma wierzycieli, wówczas zapokopienie wierzycieli następuje w takim porządku, w jakim odnośny zastaw dla poszczególnego wierzyciela został ująwniony w rejestrze handlowym.

Firma, nad którą której ustanowienie zastawu nastawu rejestrowego, będzie obowiązany wskazać dwie osoby z pośród członków Zarządu współwłaścicieli, udziałowców lub prokurentów, które będą miały doż nad towarami zastawianym, jak wogóle będą odpowiedzialne za należyte spełnienie obowiązków wynikających z zastawu rejestrowego. Za nie mającym sprzeczenia z zobowiązaniem z tytułu zastawu rejestrowego osoby te będą odpowiadać na drodze karowej.

REPERTARIUM KINOTEATRU.

- SZTUKA: Czarny Pięroł
- BAGATELA: Targowisko życia.
- UCIECHA: Burak z nad Wołgi.
- NOWOSCI: Jedynaczka króla miedzi.
- WARSAWA: Burak z nad Wołgi.
- WANDA: Wielki książe na wygnaniu; Tancerz wśród płomieni.
- REDUTA: Bobolier areny (Arena znywałow)
- PROMIEN: Trujcy czar. (R. Valentino).

Szewcy krakowscy ku czci Kilińskiego.

Staraniem Cechu Szewców krakowskich odbędzie się w sobotę 29-go stycznia, w Kościele (K). Dominikanów nabrzeżniem założone za spókoj duszy k. p. Jana Kilińskiego, szewca, pułkownika 20 pułku piechoty b. Wojska polskiego, członka Rady Narodowej za czasów Kościuszkowskiego, jako w 110-ty rocznicę jego śmierci.

Cech Szewców krakowskich, który ze szeze

gólnym politycznym zachowywał zawsze pamięć o znakomitym bohaterze narodowym, zgodzą z dotychczasową tradycją, składa w ten sposób najwymowniejzsz "dowód" tej pamięci. W niedzielę zaś 30 b. m. odbędzie się ponadto w Euf. wywieszenie Juggelowskiem staraniem Komiteta Szewców uroczysty pomek ku czci Kilińskiego, z udziałem wybitnych sił artystycznych Krakowa.

Przykład cnoty nasiadowana.

Ofiara Cechu majstrów kalfarskich w Krakowie na fundusz odnowienia kościoła św. Agnieszki.

Pomimo ciężkiego kryzysu, rzemieślnicy krakowscy ofiarę sumy z pomocą każdej zaleczonej cnoty. Dowodem tego jest choćby ostatnia uroczystość „Opłata”, jako w dniu 24-go grudnia ub. roku odbyła się w Cechu majstrów kalfarskich w Krakowie. Na inicjatywę jednego z członków, postanowiono zebrać dorocznie składki na fundusz odrestaurowania kościoła św. Agnieszki w Krakowie, kościoła wykupionego niedawno

z rak żydowskich. Każdy złożył tyle, ile mógł, a więc pp. Józef Mitkowski 50 gr., Leon Dukiowski 2 zł., Stanisław Wnek 2 zł., Marjan Wegrzyn 2 zł., Władysław Wojłga 2 zł., Jan Gogulski 2 zł., Wojciech Janika 1 zł., Bronisław Klaja 2 zł., Kazimierz Michalak 2,50 zł., Hipolit Lipiński 2 zł., Władysław Romanowski 1,50 zł., Leon Czulak 1,50 zł., Karol Górecki 2 zł., Ludwik Jachimowicz 1 zł., Karol Mól 2 zł., Józef Mima 50 gr., Tomasz Krzyształ 2 zł.

Nazem urzekazono komitetowemu odnowienia kościoła od Cechu kalfarzy 27 zł. 50 gr.

